

Νοητική Υστέρηση

Δομή της Παρουσίασης

1

Ορισμός Νοημοσύνη - Νοητική Υστέρηση

2

Αιτιολογία ΝΥ

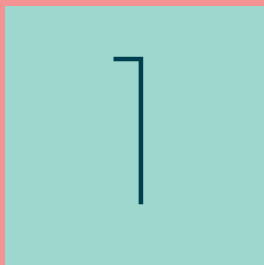
3

Σύνδρομα

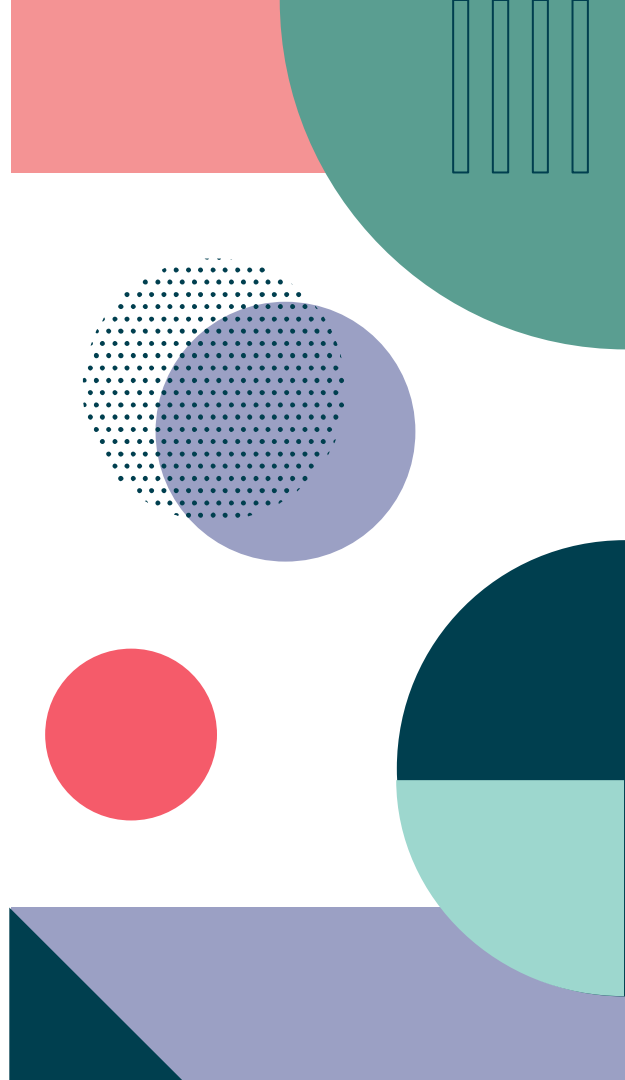
4

Στήριξη παιδιών με ΝΥ

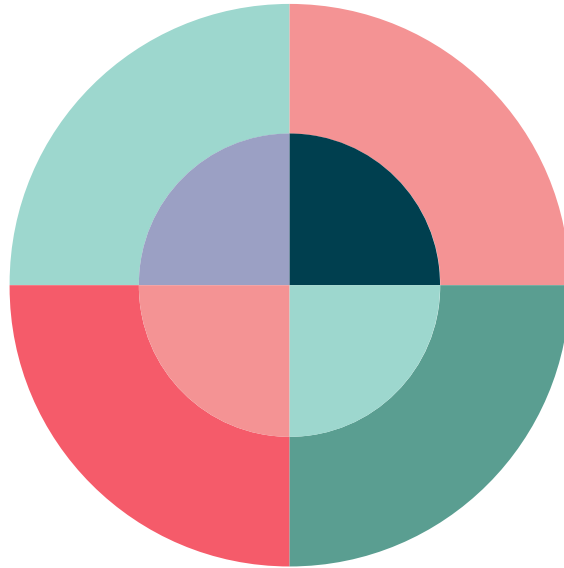

Ορισμός Νοημοσύνη – Νοητική Υστέρηση

Ερωτήσεις του Ερωτηματολογίου

Τι είναι νόηση;

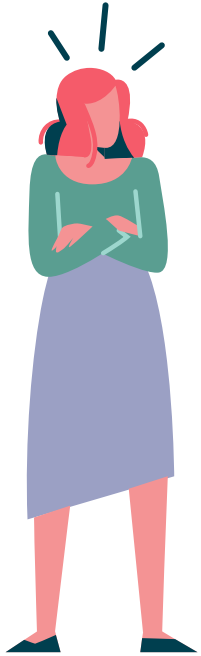

Τι είναι δείκτης ευφυΐας;

Τι είναι νοητικό πηλίκο;

Έχω δείκτη νοημοσύνης 70. Είμαι ευφυής;

Εξέλιξη του όρου

1. Ν. 4397/29: Οι «πνευματικώς ανώμαλοι» απαλλάσσονται από την υποχρέωση να φοιτήσουν σε σχολείο.
2. Νόμο 453/1937: Σκοπός της ειδικής αγωγής ήταν: «Προς σωματικήν, πνευματικήν και ηθικήν περίθαλψιν των ανωμάλων και καθυστερημένων παιδων».
3. 2817/2000: «Νοητική υστέρηση»
4. 3699/2008: «Νοητική αναπηρία» → τα νοητικά προβλήματα επηρεάζουν τη σχολική διαδικασία και μάθηση

Όροι

Νοητική
καθυστέρηση

Τσιάντης &
Αναγνωστόπουλος,
2006

Νοητική
υστέρηση

Πολυχρονοπούλου,
1998

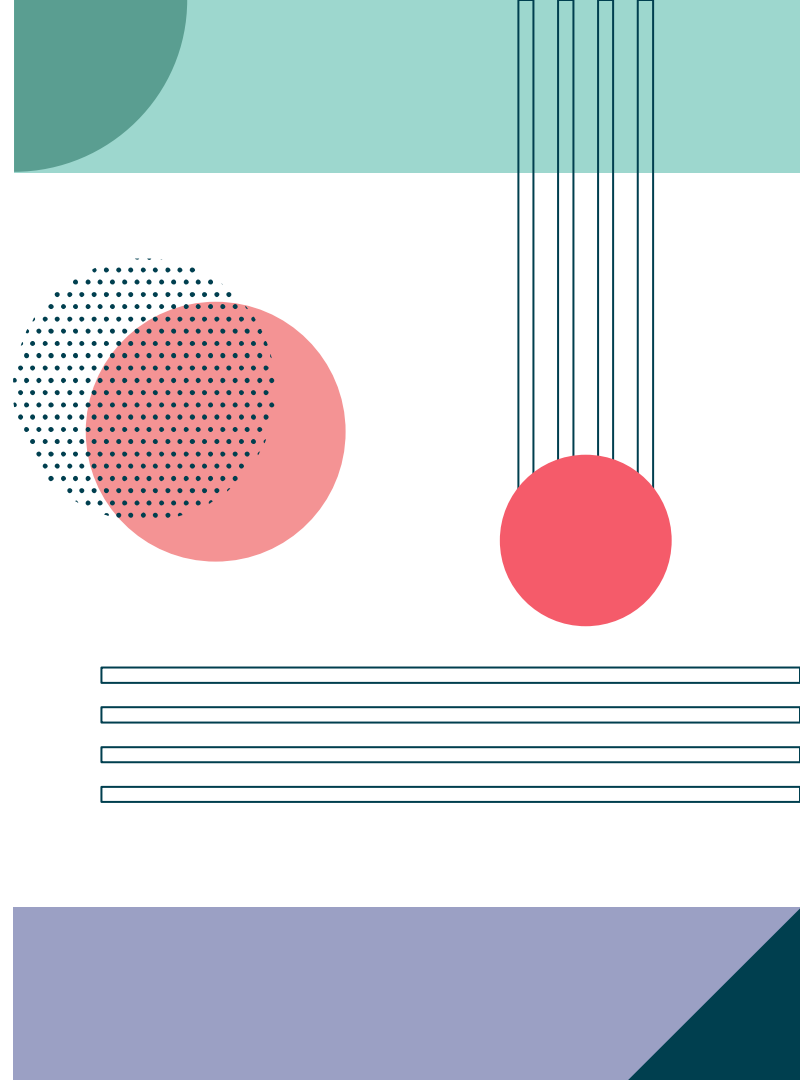
Νοητικά
καθυστερημένα
παιδιά

Βασιλείου, 1998

Νοημοσύνη

- Αμφιλεγόμενη έννοια
- Ικανότητα του ανθρώπου να δρα σκόπιμα, να σκέπτεται λογικά και να προσαρμόζεται (Wechsler, 1958).
- Ικανότητα αφηρημένης σκέψης, μάθησης, επίλυση προβλημάτων, προσαρμογή, δημιουργικότητα, γλωσσική ικανότητα, μαθηματική ικανότητα, ταχύτητα επεξεργασίας των πληροφοριών (Snyderman & Rothman, 1987).
- *«Η νοημοσύνη δεν είναι μόνο ένα θέμα ακαδημαϊκό, αλλά ένα θέμα με βαθιές πολιτικές συνέπειες όσον αφορά στο αν αποκτάται με τη μάθηση και την εμπειρία ή αν είναι μια μόνιμη κατάσταση που κληρονομείται» (Hayes, 1994)*

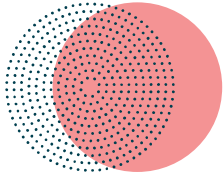
Οι 8 τύποι νοημοσύνης του H. Gardner

Ο Gardner αναφέρει 8 τύπους
νοημοσύνης:

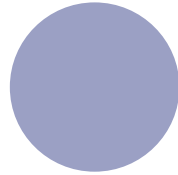
1. Γλωσσική
2. Λογικομαθηματική
3. Μουσική
4. Χωρική
5. Σωματική-κινησθητική
6. Διαπροσωπική
7. Ενδοπροσωπική
8. Νατουραλιστική

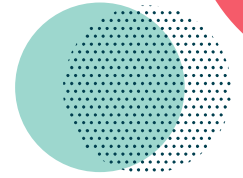
Νοητική Υστέρηση

«Η νοητική καθυστέρηση αναφέρεται σε κοινωνική ανεπάρκεια η οποία παρεμποδίζει αναπτυξιακά την ωρίμανση, οφείλεται σε νοητική ανωμαλία εγγενούς προέλευσης και είναι ανίατη»(Doll,1962)

«Η νοητική καθυστέρηση αναφέρεται σε γενική λειτουργία κάτω του φυσιολογικού, η οποία ξεκινά από την αναπτυξιακή περίοδο και συνδέεται με βλάβες στην προσαρμοστική συμπεριφορά» (AAMD, American Association on Mental Deficiency, 1959)

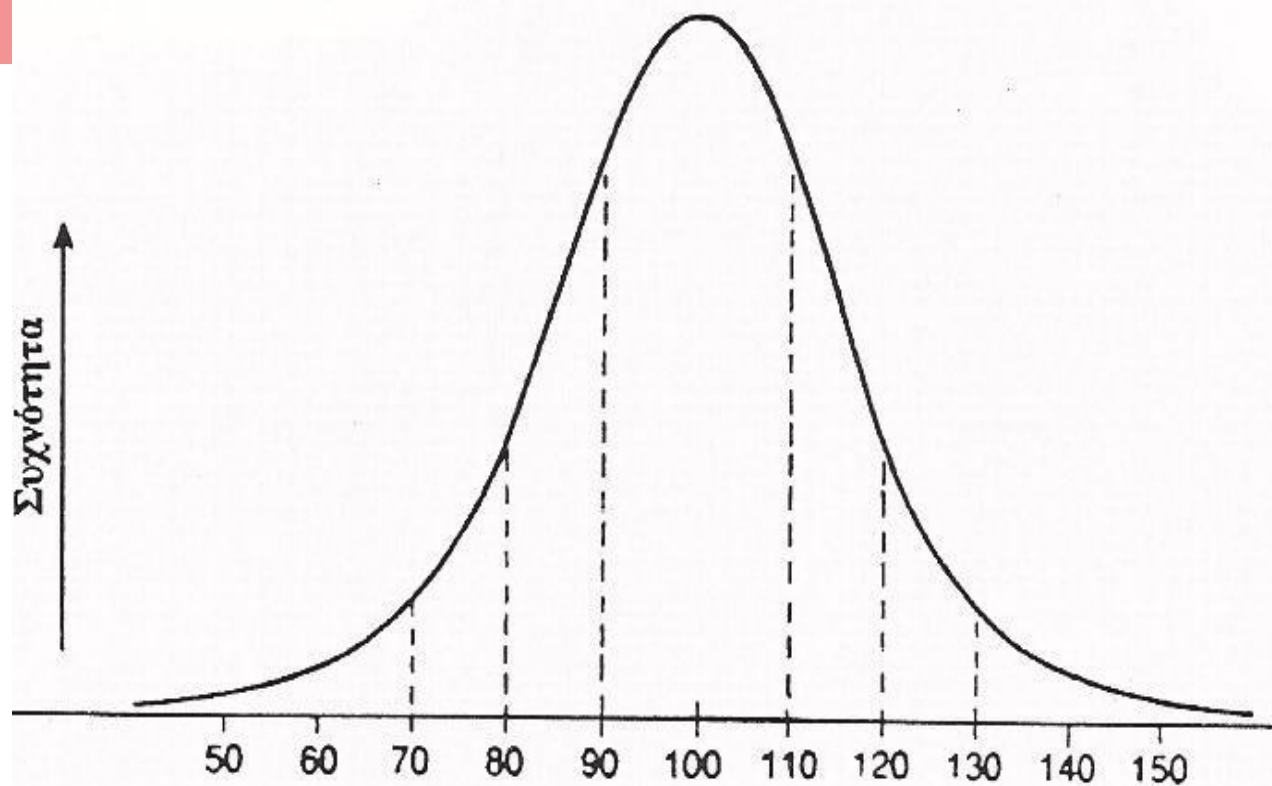
«... κάτω από το μέσο όρο γενική λειτουργία που συνυπάρχει με την ανεπάρκεια στην προσαρμοστική συμπεριφορά, όπως εκδηλώνεται κατά την περίοδο της εξέλιξης» (Αμερικανική Εταιρεία για τη Νοητική Καθυστέρηση) (Τσιάντης, Αναγνωστόπουλος, 2006).

ΕΠΙΠΕΔΑ Ν.Υ. DSM-V

Νοητική υστέρηση	IQ
Ήπια	50-55 έως 70
Μέτρια	35-40 έως 50-55
Σοβαρή	20-25 έως 35-40
Βαριά	<20-25

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ

Νοητική υστέρηση	Σχολική Ηλικία	Κοινωνική Προσαρμογή
Βαριά	Καθυστερήσεις σε όλες τις αναπτυξιακές περιοχές. Πρωτόγονες συναισθηματικές αντιδράσεις. Ανταποκρίνεται στη βασική εκπαίδευση χεριών, ποδιών και σιαγόνων. Χρειάζεται συνεχή επιτήρηση.	Αδυναμία αυτοσυντήρησης. Χρειάζεται συστηματική φροντίδα.
Σοβαρή	Μερική κατανόηση του λόγου και απόκρισης. Μπορεί να ωφεληθεί από συστηματική εκπαίδευση στις βασικές ανάγκες.	Χρειάζεται προστατευόμενο περιβάλλον. Συνεχή καθοδήγηση. Μπορεί να αντιμετωπίσει καθημερινές επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες.
Μέτρια	Μπορεί να μάθει στόχους επικοινωνίας, ατομικής υγιεινής, ασφάλειας, απλές χειρωνακτικές δραστηριότητες, δεν κατανοεί ανάγνωση και γραφή.	Συμμετέχει σε απλές δημιουργικές δραστηριότητες, μετακινείται μόνος του σε οικείους χώρους, συνήθως ανίκανος να αυτοδιαχειριστεί.
Ελαφριά	Μπορεί δεξιότητες, να μάθει να διαβάζει, να κάνει πράξεις σε επίπεδο 3 ^{ης} – 6 ^{ης} δημοτικού, να καθοδηγηθεί σε κοινωνικές αξίες.	Μπορεί να επιτύχει κοινωνικούς και επαγγελματικούς στόχους επαρκείς για την αυτοδιαχείρισή του, καθοδήγηση σε ασυνήθιστες καταστάσεις

Σχήμα Z: Κανονική κατανομή του ΔN

ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗ ΤΗΣ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΥΣΤΕΡΗΣΗΣ

2%

Επιδημιολογικές μελέτες 2%
του πληθυσμού (Ziegler &
Hodapp, 1986)

3%

Υπολογίζεται 3% του
παιδικού πληθυσμού

1%

Ενηλίκους 1% (Τσιάντης,
Αναγνωστόπουλος, 2006).

Κανονική
κατανομή

Κατανομή στο γενικό πληθυσμό
ακολουθεί τη συμμετρική
κωνοειδή καμπύλη του Gauss.
68% νοητική ηλικία 85-115
16% κάτω από τη μέση νοημοσύνη.
13% με οριακή νοημοσύνη
3% με Ν.Υ.

Φύλο & ΝΥ

Άνδρες μεγαλύτερα ποσοστά σε σοβαρής ή βαριάς μορφής Ν.Υ. (Anderson, 1998).

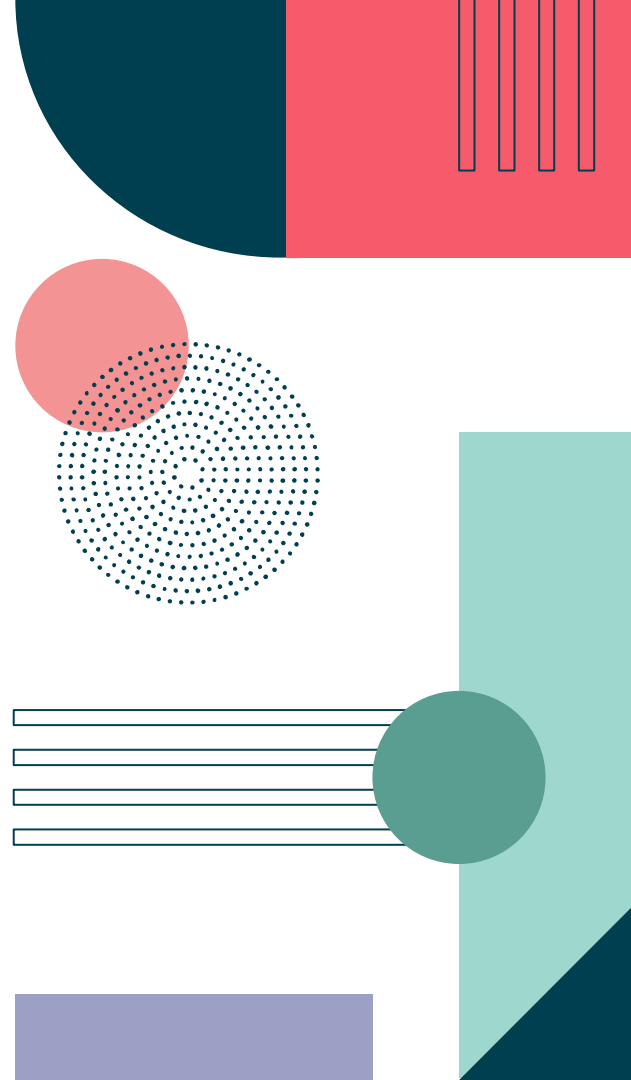
Η διαφορά δεν είναι πραγματική (Richardson et. Al. 1986), γιατί οι άνδρες παραπέμπονται ευκολότερα για αξιολόγηση.

Οι άνδρες πιο ευαίσθητοι σε εξωτερικούς παράγοντες που μπορεί να βλάψουν το κεντρικό νευρικό σύστημα.

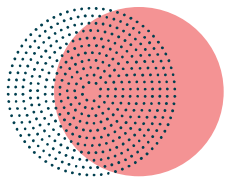
Κληρονομικοί παράγοντες, όπως το χρωμόσωμα επηρεάζει περισσότερο τους άνδρες.

2

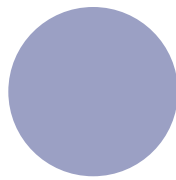
Αιτιολογία ΝΥ

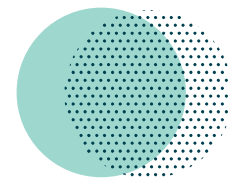
Πιθανά αίτια της ΝΥ

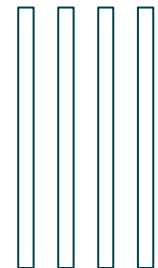
Προγεννητικοί παράγοντες (χαμηλό βάρος γέννησης, μητρική τοξιναιμία, νεογνικός ίκτερος)

Περιγεννητικοί παράγοντες (κακοί μαιευτικοί χειρισμοί, χρήση μηχανικών μέσων, περιγεννητική ασφυξία)

Διατροφή (Φτωχή διαίτα σε πρωτεΐνες, μόλυνση με βαριά μέταλλα)

Πιθανά αίτια της ΝΥ

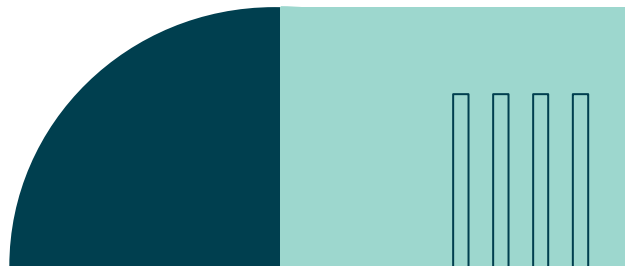
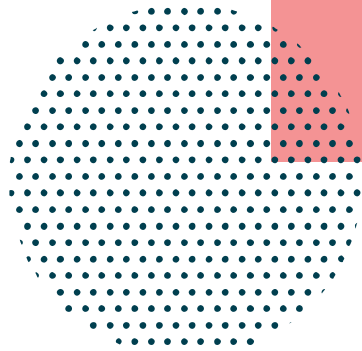
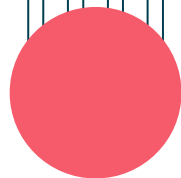
1. **Χρωμοσωμική ανωμαλία** (τρισωμία 21, απουσία δεύτερου χρωμόσωμου στο 23ο ζεύγος, παρουσία ενός επιπλέον χρωμόσωμου στο 23ο ζεύγος, ελλιπής σχηματισμός του χρωμόσωμου 15)
2. **Ενδοκρινικές ανωμαλίες** (ο κρετινισμός συνδέεται με λειτουργία του θυρεοειδούς)
3. **Λοιμώξεις** (Ερυθρά, σύφιλη, τοξοπλάσμωση, βακτηριδιακή μηνιγγίτιδα, ιογενής εγκεφαλίτιδα)
4. **Χημικοί παράγοντες** (βαριά μέταλλα)
5. **Ενδογενείς διαταραχές μεταβολισμού** (έλλειψη ενζύμων-φαιτυλκετονουρία, γαλακτοζαιμία)
6. **Φυσικοί παράγοντες:** Ακτινοβολίες λόγω των πυρηνικών εκρήξεων

Πιθανά αίτια της ΝΥ

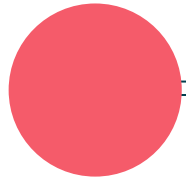
- 7. Πολιτισμικά-οικογενειακά** (φτώχεια, ακατάλληλη γονεϊκή φροντίδα, ψυχοπαθολογία γονέων, νοητική υστέρηση μελών οικογένειας), εμβρυακό σύνδρομο του αλκοόλ, βιοχημική ή μολυσματική ουσία, μολυσματικές ασθένειες, δηλητηριάσεις, τραυματισμοί
- 8. Ψευδοκαθυστέρηση** (βαρηκοΐα, ιδρυματισμός). Αν εκπαιδευτούν μπορούν να αποκτήσουν φυσιολογική νοητική λειτουργία.

3

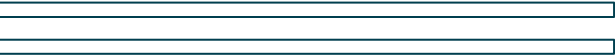
Σύνδρομα

Γενετικές Ανωμαλίες

Σύνδρομο
Down
(τρισωμία 21)

Σύνδρομο Down (τρισωμία 21)

1/700 γεννήσεις

Ηλικία μητέρας κύριος προδιαθεσικός παράγοντας. Η αναλογία αυξάνει μετά τα 35 χρόνια της μητέρας (Kaplan & Sadock, 1982)

3 χρωμοσώματα στη θέση 21

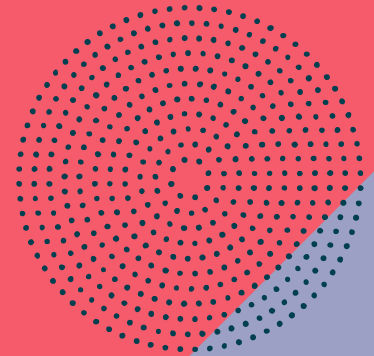
Στρογγυλό και μικρό κεφάλι

Προεξέχουσα γλώσσα

Κλίση ματιών προς τα έξω και πάνω

Χαμηλός μυϊκός τόνος

Υπερ-ευλυγισία και αυξημένη κινητικότητα στις αρθρώσεις

Χαμηλό ύψος

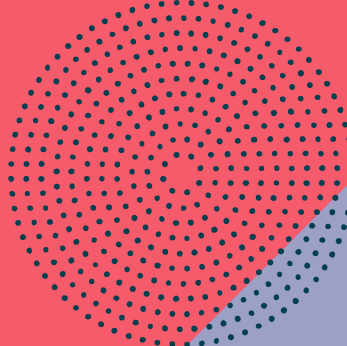
Τάση για
πλατυποδία

Νοητικό επίπεδο
γύρω στο 50

Αυξημένη
κοινωνικότητα

Περιορισμένες
δυνατότητες
λεκτικής
επικοινωνίας

Συνήθως δεν έχουν προβλήματα συμπεριφοράς

30-50% έχουν εκ γενετής καρδιακά προβλήματα

8-12% έχουν προβλήματα με το στομάχι και τα έντερα

προβλήματα ακοής (78%) και μυωπίας (70%)

Ατλαντοαξονική αστάθεια (12-22%)

Φυσικές δυσκολίες του συνδρόμου DOWN

χαμηλή φυσική κατάσταση

- απουσία κινήτρων και περιέργειας για κίνηση, παθητικότητα, έλλειψη ενδιαφέροντος

παχυσαρκία

- ανεπαρκής καύση θερμίδων, ορμονικά προβλήματα

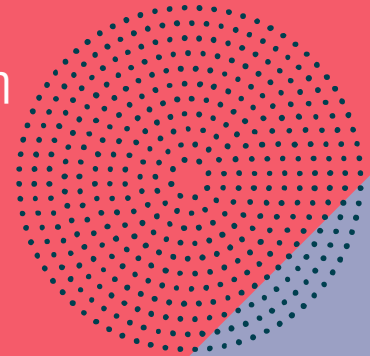
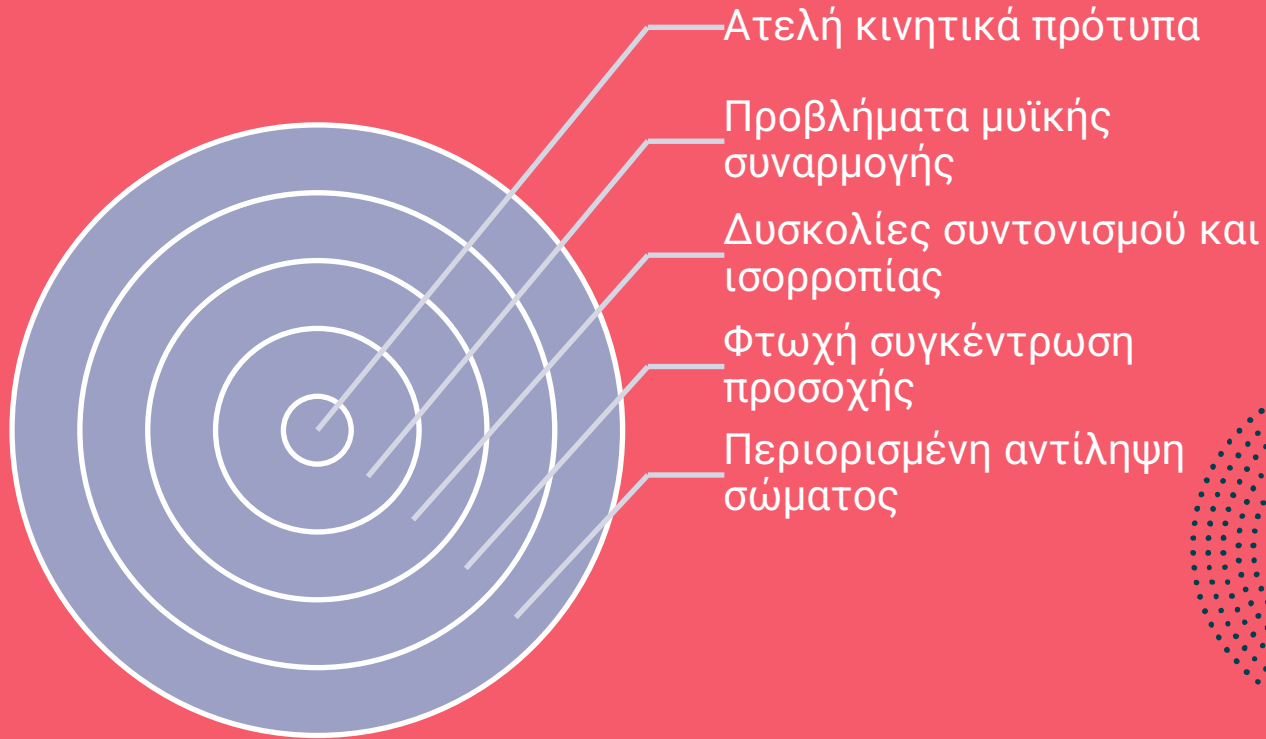
χαμηλά επίπεδα δύναμης

- έλλειψη φυσικής δραστηριότητας, προβλήματα μεταβολισμού, μικρός μυϊκός όγκος και μυϊκή ατροφία

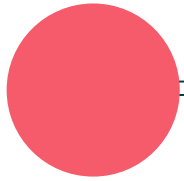
αποκλίσεις στη στάση του κορμού και των μελών του σώματος

- εκτελούν δύσκολα κινήσεις, πρόωρη κόπωση, συχνές πτώσεις και τραυματισμοί

Κινητικές δυσκολίες του συνδρόμου DOWN

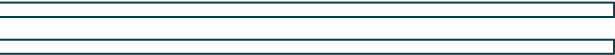
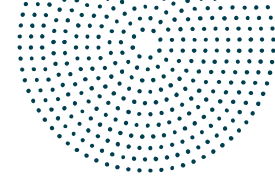
Γενετικές Ανωμαλίες

Σύνδρομο
Down
(τρισωμία 21)

Σύνδρομο
Turner

3. Σύνδρομο Turner

Απουσία
δεύτερου
χρωμοσώματος
στο 23ο ζεύγος

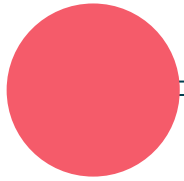
Εμφανίζεται στα
κορίτσια

Κοντό
ανάστημα

Δυσπλασία
γεννητικών
οργάνων

Ήπια νοητική
υστέρηση

Γενετικές Ανωμαλίες

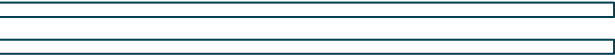
Σύνδρομο
Down
(τρισωμία 21)

Σύνδρομο
Turner

Σύνδρομο
Klinefelter

Επιπλέον
χρωμόσωμα
στο 23ο ζεύγος

Εμφανίζεται
μόνο στα αγόρια

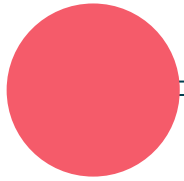
Ατροφία
γεννητικών
οργάνων

Ήπια νοητική
υστέρηση

Υπερβολική
ανάπτυξη
αδένων των
μαστών

1 περίπτωση
στις 400
γεννήσεις

Γενετικές Ανωμαλίες

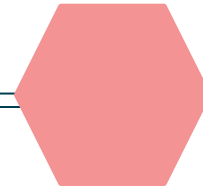
Σύνδρομο
Down
(τρισωμία 21)

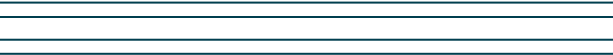
Σύνδρομο
Turner

Σύνδρομο
Klinefelter

Σύνδρομο
εύθραυστου
X

Σύνδρομο του εύθραυστου Χ

ήπια ή μέτρια νοητική υστέρηση

μεγάλο μέτωπο

πεταχτά αυτιά

μειωμένες δεξιότητες επικοινωνίας

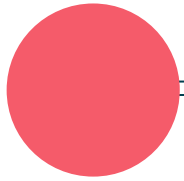
τάσεις απομόνωσης

τάσεις αποφυγής της βλεμματικής επαφής

5% πληροί τα κριτήρια για την αυτιστική διαταραχή

Γενετικές Ανωμαλίες

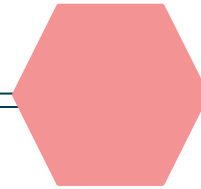
Σύνδρομο
Down
(τρισωμία 21)

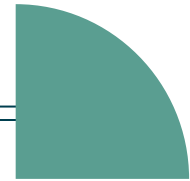
Σύνδρομο
Turner

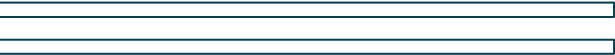
Σύνδρομο
Klinefelter

Σύνδρομο
εύθραυστου
X

Σύνδρομο
Prader-Willi

Ελλιπής σχηματισμός του χρωμόσωμου 15

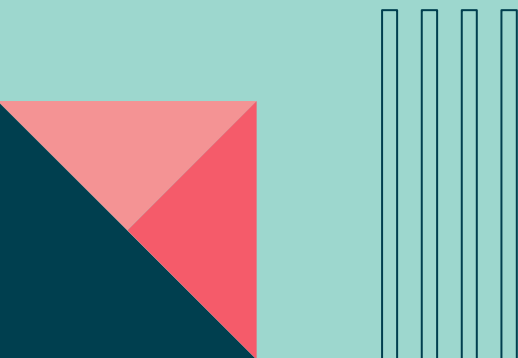
κοντό ανάστημα

ήπια νοητική υστέρηση

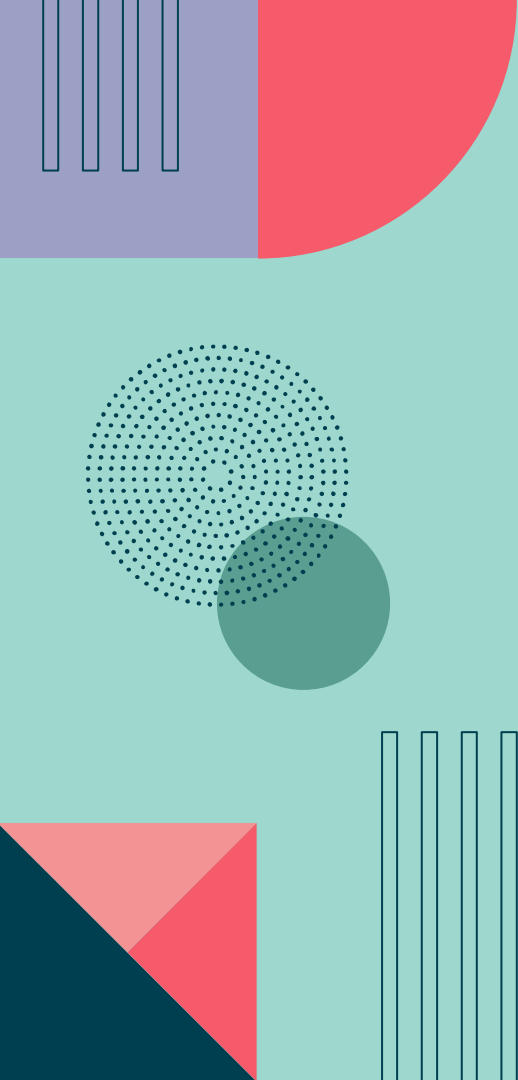
μαθησιακές δυσκολίες

υποτονικότητα

έντονη τάση για παχυσαρκία

Στην προεφηβεία και στην εφηβεία παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφοράς (ξεσπάσματα θυμού, αντιδραστική συμπεριφορά, έμμονες ιδέες)

Educating Peter - 1992 (720p)
[30 minutes] - YouTube

Θα θέλατε να κάνετε κάποια
ερώτηση;

